

SAAREMAA valla jäätmejuhis 2022

Kuidas jäätmeid liigiti koguda

SOBIB

Loputa vajadusel kergelt, et ei määriks teisi pakendeid ja kotti.

Eemalda korgid ja kaaned, sildid võivad jääda.

- Karastus- ja alkohoolsete jookide pudelid
- Moosipurgid
- Toiduainete purgid

- Akna-, leht- ja peegelklaas
- Valguslambid ja elektripirnid
- Keraamika, kristall ja portselan (nt toidunõud, vaasid jne)
- Kuumuskindel klaas (nt ahjukindlad toidunõud)

Loputa vajadusel kergelt, et ei määriks teisi pakendeid ja kotti.

Jäta korgid-kaaned peale.

- Kilekotid ja pakkekile
- Toote ümber olnud penoplast
- Kosmeetika- ja hooldustoodete ning tarbekaupade pakendid
- Leiva ja saia kotid, singi ja juustu pakendid
- Salatikarbid
- Konservikarbid
- Alumiiniumpurgid
- Metallkorgid ja -kaaned
- Piima- ja piimatoodete, mahla- ning veinipakendid

- Küpsetuspaber
- Toodet sisaldav pakend
- Plastist mänguasjad
- Kodukeemiat, liimi-, värvi- ja teisi ohtlikke aineid sisaldavaid pakendid
- Mähkmed, hügieenisidemed, kondoomid
- Pandimärgisega pudelid
- Plastist ja kummist tooted, mis ei ole pakendid
- Ehitusmaterjalid

Voldi suured papist pakendid kokku või rebi tükkideks, nii võtavad nad vähem ruumi.

Veendu, et materjal on puhas ja kuiv.

- Pappkastid ja -karbid
- Paberkotid
- Pakkepaber
- Kleeplintidega pappkastid

- Määrdunud/vettinud paber ja papp (nt pitsakarp)
- Pehmepaber (nt tualettpaber)
- Ajalehed, ajakirjad, raamatud
- Koopia- või joonistuspaber
- Fooliumi või kilet sisaldav paber, papp, kartong (nt mahlapakid, raamatukaaned)
- Munakarbid
- Tapeet

SOBIB

Bioiäätmed pane konteinerisse lahtiselt või paberkotis. Võib kasutada ka täielikult biolagunevat ja komposteeruvat kilekotti, mis vastab standardile EN 13432 või millele on kantud idumärk. "OK compost Home" või "OK compost Industrial".

konteinerit.

lahtiselt.

Kogu paber ia kartong

muudest jäätmetest eraldi ka

siis, kui teie maial pole selleks

Vanapaber pane konteinerisse

- Riknenud toit ja toidujäätmed
- Tahked riknenud puu- ja köögiviljad, nende koored
- Liha- ja kalajäätmed, kalaluud
- Muna- ja pähklikoored
- Pabermassist munarestid
- Maiapidamispaber

Aialehed, aiakiriad

Kileaknata ümbrikud

Kontoripaber

Papp

Jõupaber

- Pabersalvrätid
- Kohvipaks, paberfiltrid
- Lõikelilled, ilma potita toataimed

Kataloogid ja reklaammaterjalid

Vanad raamatud (kõvade kaanteta)

Töövihikud, paberist ja kartongist kaustikud

Trükiga ja puhas kirja- ning joonistuspaber

- Kassiliiv, tuhk, suitsukonid
- Vedelad toidujäägid, toiduõli, suured kondid
- Kiletatud või vahatatud pinnaga või kileaknaga paberkotid
- Küpsetuspaber
- Vanad ravimid
- Mähkmed, hügieenisidemed
- Tolmuimeiakotid
- Kunstlilled, küünlad
- Lille- ia salatipotid

- Maiapidamispaber
- Kasutatud pabernõud
- Kopeerpaber
- Kleepsildid, teibid
- Foolium, võipaber
- Kommipaberid, iäätisepaberid
- Tapeet, lamineeritud või kiletatud paber
- Tetrapakid, munakarbid
- Kõik, mis sisaldab materiale peale paberi ia kartongi

VANAPABER

Kogu pakendi- ja toidujäätmed eraldi ja segaolmejäätmete hulk väheneb märgatavalt!

- Jäätmed, mille liigiti kogumine pole korraldatud
- Kassiliiv, rasvane ja raskesti puhastatav pakend, mähkmed, hügieenisidemed, kosmeetika. küpsetuspaber, foolium, jahtunud tuhk, tolmuimeja tolmukott, suured kondid, näritud näts, kummist esemed
- Hõõgniidiga lambipirnid, CD-plaadid, tühjad ja katkised pastakad, tühjad vildikad
- Katkised kruusid ia taldrikud
- Kasutuskõlbmatud jalanõud, riided ja mänguasjad

- Toidujäätmed, puhtad pakendid
- Värvijäägid, ravimid, tule- ja plahvatusohtlikud jäätmed, patareid, akud, kodumasinad, elektroonika
- Ehitusjäätmed, aiajäätmed
- Vedelad jäätmed (näiteks kasutatud toiduõli)
- Suuremõõtmelised jäätmed, mööbel, peegel, vaibad, madratsid
- Ained ja esemed, mis oma kaalu, mõõtmete või kuju tõttu võivad ohustada mahutit, veokit või vedajat

Kuhu liigiti kogutud jäätmed viia

		Avalik kogumispunkt	Kudjape ja Maasi jäätmejaamad	Sikassaare Vanametall	Muu võimalus
SUURJÄÄTMED	Vana mööbel, vaibad, madratsid, kraanikausid, vannid, WC-potid, kardinapuud, aiamööbel, jalgrattad, lapsevankrid ja muud suuremõõtmelised jäätmed		Tasuline vastuvõtt	Tasuline vastuvõtt	Kasutuskõlblik mööbel puhasta ja vii teise ringi poodi, müü või anna ära (vt juhise lõpust). Tasuline vastuvõtt <u>Kapra Vanametallis</u> .
ELEKTROONIKA	Külmikud, pliidid, pesumasinad, arvutid, printerid, telerid, boilerid, raadiod, mikrolaineahjud, veekeedukannud, kohvimasinad, föönid, mobiiltelefonid, patareidega mänguasjad	Mõned suuremad kauplused koguvad tasuta pisielektroonikat. Otsi poest kogumiskasti!	Komplektsed elektroonikaromud võetakse aastaringselt tasuta vastu.	Tasuta võetakse vastu pesumasi- nad, nõudepesu- masinad, boilerid, elektripliidid. Muud elektroonika- jäätmed võetakse vastu tasu eest.	Tagasta kauplusesse, kui ostad sealt uue sama otstarbega seadme. Parandamist vajav elektroonika vii parandustöökotta (vt juhise lõpust). Tasuline vastuvõtt <u>Kapra Vanametallis</u> .
VANAREHVID	Sõiduauto-, traktori-, mootorratta-, haagiserehvid		Ei võeta vastu	Tasuta võetakse elanikelt vastu 8 sõiduautorehvi aastas. Ülejäänud rehve võetakse vastu tasu eest.	Tasuline vastuvõtt Kapra Vanametallis .
EHITUS- LAMMUTUS	Aknad, uksed, põrandakattematerjalid, kipsplaadid, klaas, soojustusmaterjalid, tellised, betoon, torud, värvitud, liimitud, lakitud, immutatud puit		Tasuline vastuvõtt	Tasuline vastuvõtt	Võimalusel taaskasuta ehitusmaterjale (pinnas, kivid, palgid, aknad, uksed). Kogu ehitusjäätmed liikide kaupa eraldi, mitmete liigiti kogutud jäätmete vastuvõtt on odavam. Tasu eest võetakse mõningaid ehitusjäätmeid vastu ka <u>Kapra Vanametallis</u> ja <u>Levelis</u> .

		Avalik kogumispunkt	Kudjape ja Maasi jäätmejaamad	Sikassaare Vanametall	Muu võimalus		
			Tasuline vastuvõtt	Aastaringselt võetakse Saaremaa valla elanikelt piiratud koguses tasuta vastu	Vanad ravimid tagasta tasuta apteeki. Aastaringselt võetakse Saaremaa valla elanikelt piiratud koguses ohtlikke jäätmeid tasuta vastu ka <u>Kapra Vanametallis</u> .		
	Ohtlike jäätmete tasuta vastuvõtt 2022 Saaremaa valla elanik saab 2022. aastal tasuta ära anda <u>Sikassaare Vanametallis j</u> a <u>Kapra Vanametallis</u> :						
OHTLIKUD JÄÄTMED	 põllumajanduskemikaale, väetisi kuni 20 kg vanaõli kuni 20 kg ohtlike ainetega saastunud pakendeid kuni 10 kg õlifiltreid kuni 5 kg lahusteid kuni 5 kg happeid kuni 5 kg ravimeid kuni 10 kg ravimeid kuni 1 kg 						
ETERNIIT	Asbesti sisaldavad vanad eterniidiplaadid ja asbesttsementtorud, küttetorustiku isolatsioon		Tasuline vastuvõtt	Tasuline vastuvõtt	Anna ära kogumiskampaania käigus (kogumiskampaania toimumise korral leiad info Saaremaa Teatajas, valla veebilehel www.saaremaavald.ee/jaatmemajandus või valla Facebooki lehel). Tasuline vastuvõtt Kapra Vanametallis.		
	Põllumajanduses kasutatav silopallikile, silokattekile, kiletunnel, kattevõrk ja plastnöör		Tasuline vastuvõtt	Tasuline vastuvõtt	Küsi tagastamisvõimaluse kohta ettevõttelt, kelle käest põllumajandusplasti ostsid (Scandagra, Baltic Agro, Slipest).		

PÕLLUMAJANDUS-PLAST

Kuhu liigiti kogutud jäätmed viia

		Avalik kogumispunkt	Kudjape ja Maasi jäätmejaamad	Sikassaare Vanametall	Muu võimalus •
KASUTUSKÕLBLIKUD ESEMED	Kasutatud rõivad ja jalanõud, rätikud, kardinad, voodipesu	Punased riidekonteinerid Kuressaares ja Orissaares. *Punastesse konteineritesse võib panna puhtad kasutatud riided, tekstiili, jalanõud, vööd, kotid ja mänguasjad	Tasuline vastuvõtt	Tasuline vastuvõtt	Vii teise ringi poodi (vt juhise lõpust), müü või anna ära näiteks Facebooki grupis või Marketplace's.
AKNAKLAAS	Lehtklaas		Tasuline vastuvõtt	Tasuline vastuvõtt	Tasuline vastuvõtt <u>Kapra Vanametallis</u> .
PLASTJÄÄTMED	Plastist kausid, kastekannud, rõdukastid, ämbrid, loomade jooginõud, kelgud, mänguasjad		Tasuline vastuvõtt	Tasuline vastuvõtt. Puhas kile võetakse tasuta vastu.	Tasuline vastuvõtt <u>Kapra Vanametallis</u> .
AKUD JA PATAREID	Väikesed patareid, laetavad patareid, mootorsõidukite akud, mobiiltelefonide akud	Patareisid ja väikeakusid võetakse tasuta vastu kõigis kauplustes, kus need müügil on. Otsi poest kogumiskasti!	Pliiakud, patareid ja väikeakud võetakse tasuta vastu	Ostetakse kokku plii- ja nikkelakusid	Kapra Vanametallis ostetakse kokku pliiakusid.

		Avalik kogumispunkt	Kudjape ja Maasi jäätmejaamad	Sikassaare Vanametall	Muu võimalus •
ROMUSÕIDUKID	Vanad autoromud		Ei võeta vastu	Ostetakse kokku	Romusõidukeid ostetakse kokku ka <u>Kapra</u> <u>Vanametallis, Kuressaare Autolammutuses</u> ja Sikrem Autos.
BIOLAGUNEVAD AIAJÄÄTMED	Muruniide, umbrohi, puu- ja põõsalehed, käbid, okkad, oksad, aiaviljad		Tasuline vastuvõtt	Tasuline vastuvõtt	Komposti biojäätmed omal kinnistul (vt kompostimisjuhist). Kuressaares tasuline äravedu kuni 150L kotiga, telli teenus Ragn-Sells-lt, tel 447 5755, saaremaa@ragnsells.ee. Kuressaare Soojuses okste tasuta vastuvõtt aadressil Kalevi 1a, Kuressaare E-L kl 10-12. Anna ära kogumiskampaania käigus (kogumiskampaania toimumise korral leiad info Saaremaa Teatajas, valla veebilehel www.saaremaavald.ee/jaatmemajandus või valla Facebooki lehel).
BIOJÄÄTMED	Puu- ja köögiviljad, nende koored, riknenud toit, liha- ja kalajäätmed, munakoored, pähklikoored, paberist munarestid, majapidamispaber, pabersalvrätid, kohvipaks, ilma potita toataimed		Tasuline vastuvõtt	Ei võeta vastu	Komposti biojäätmed omal kinnistul (vt kompostimisjuhist). Kortermaja elanik saab biojäätmed panna oma korteriühistu biojäätmete konteinerisse või kompostrisse. Liitu tasulise biojäätmete veoteenusega või telli ühekordne äravedu: Lääne-Saaremaal Prügimees, tel 453 1603 saaremaa@keskkonnateenused.ee Kuressaares ja Ida-Saaremaal Ragn-Sells, tel 447 5755 saaremaa@ragnsells.ee

Kuhu liigiti kogutud jäätmed viia

		Avalik kogumispunkt	Kudjape ja Maasi jäätmejaamad	Sikassaare Vanametall	Muu võimalus —
VANAPABER	Ajalehed, ajakirjad, reklaamlehed, vihikud, kontoripaber, papp, jõupaber, kileaknata ümbrikud, raamatud (ilma kõvade kaanteta)	*Avalikud konteinerid	Tasuta vastuvõtt	Tasuta vastuvõtt. Raamatute vastuvõtt tasu eest.	Vanad raamatud anna ära teise ringi poodi, Raamatuvahetusse, Facebooki grupis või Martkeplace's. Kortermaja elanik saab vanapaberi panna oma korteriühistu vanapaberi konteinerisse. Teised saavad vanapaberit ära anda eraldi konteineri, pappkasti või kilekotiga. Liitu tasulise vanapaberi veoteenusega või telli ühekordne äravedu: Lääne-Saaremaal Prügimees, tel 453 1603 saaremaa@keskkonnateenused.ee Kuressaares ja Ida-Saaremaal Ragn-Sells tel 447 5755, saaremaa@ragnsells.ee
SEGA- OLMEJÄÄTMED	Jäätmed, mille liigiti kogumine pole korraldatud, näiteks kassiliiv, raskesti puhastatav pakend, mähkmed, hügieenisidemed, kosmeetika, foolium, jahtunud tuhk, tolmuimeja tolmukotid, suured kondid, kummist esemed, hõõgpirnid, CD-plaadid, katkised nõud, kasutuskõlbmatud jalanõud, määrdunud riided, mänguasjad		Tasuline vastuvõtt	Tasuline vastuvõtt	Liitu tasulise veoteenusega, vajadusel telli lisavedu: ■ Lääne-Saaremaal Prügimees tel 453 1603 saaremaa@keskkonnateenused.ee ■ Kuressaares ja Ida-Saaremaal Ragn-Sells tel 447 5755 saaremaa@ragnsells.ee Tasuline vastuvõtt Kapra Vanametallis.

		Avalik kogumispunkt	Kudjape ja Maasi jäätmejaamad	Sikassaare Vanametall	Muu võimalus
KLAASPAKEND	Karastus- ja alkohoolsete jookide pudelid, moosipurgid, toiduainete purgid	*Avalikud pakendipunktid	Tasuline vastuvõtt	Tasuline vastuvõtt	Liitu tasulise pakendijäätmete veoteenusega või telli ühekordne äravedu: ■ Lääne-Saaremaal Prügimees
PAPP- JA PABERPAKEND	Pappkastid ja -karbid, paberkotid, pakkepaber	*Avalikud pakendipunktid	Tasuta vastuvõtt	Tasuta vastuvõtt	tel 453 1603 saaremaa@keskkonnateenused.ee Kuressaares ja Ida-Saaremaal Ragn-Sells tel 447 5755 saaremaa@ragnsells.ee Kui elad Kuressaares või Kudjape alevikus, siis liitu tasuta pakenditeenusega: TVO, www.tvo.ee/saaremaa tel 5300 0011 teenindusinfo@tvo.ee ETO, www.iseteenindus.eto.ee tel 640 3240 eto@eto.ee EPR, www.pakendiringlus.ee tel 633 9240 info@pakendiringlus.ee
PLAST- JA METALL- PAKEND, JOOGIKARTONG	Kilekotid, pakkekile, toote ümber olnud penoplast, kosmeetika-, hooldustoodete ja tarbekaupade pakendid, leiva- ja saiakotid, salatikarbid, alumiiniumpurgid, metallkorgid ja -kaaned, piima- ja piimatoodete, mahla- ja veinipakendid	*Avalikud pakendipunktid	Metallpakendid võetakse tasuta vastu, muud pakendid tasu eest	Tasuline vastuvõtt	

Jäätmete üleandmiseks kasuta standardset konteinerit

 Standardne konteiner on kvaliteetne ja seda saab jäätmevedaja tühjendada jäätmeveoki tõstemehhanismi abil.

Mittestandardse konteineri võib jäätmevedaja jätta tühjendamata.

 Kontrolli, kas sinu kasutataval ratastega konteineril on standardi tähis:

väiksematel konteineritel EN 840-1, suurematel EN 840-2.

See tähis on tavaliselt konteineri ülemisel serval.

 Uut konteinerit ostes veendu enne, et sellel on standardi tähis olemas.

Pruun konteiner – biojäätmed, kollane konteiner – pakendijäätmed sinine konteiner – vanapaber, hall või must konteiner – segaolmejäätmed.

Jäätmete üleandmiseks võib kasutada ka teist värvi konteinerit.
 Sel juhul pane konteinerile õige kleebis.

 Kleebise saad tasuta vallavalitsusest Tallinna 10, Kuressaare või lähimast teenuskeskusest.

Väldi toidujäätmete teket

Mõned nipid toidu säästmiseks:

- Tõsta külmikus teistest ettepoole ja söö esmajärjekorras ära läheneva kõlblikkuse kuupäevaga toiduained, eelmise päeva jäägid ja toiduained, mille pakend on avatud.
- Toiduained, mille "parim enne" kuupäev on möödas, on enamasti endiselt kõlblikud ja maitsvad. Vaata, nuusuta ja maitse!
- Enne poodi minekut kontrolli üle, mis kapis juba olemas on ja väldi huupi ostmist.

Kas teadsid, et 1/3 toodetud toidust läheb tegelikult raisku? Seega läheb raisku ka aeg, energia ja ressursid, mis kulusid selle toidu tootmiseks.

- Banaanid ära pane säilitamiseks külmkappi, vanemad banaanid kasuta ära küpsetistes või tee smuutit
- Piim kui piimapakil olev "kõlblik kuni" või "parim enne" kuupäev on möödas, siis tõenäoliselt on see siiski veel tarbimiseks hea ja ohutu
- Maitseroheline pane tükeldatult õhukindlalt suletava karbiga külmkappi või sügavkülma
- Leib ja sai säilita külmikus, kõvaks läinud leivast-saiast tee kuivikuid või riivsaia-leiba
- Liha värske liha võib panna sügavkülma hilisemaks tarbimiseks, märgi pakendile ka külmutamise kuupäev

Ütle EI! prügi põletamisele

Jäätmete põletamisel satuvad ümbritsevasse õhku kahjulikud ained, mis soodustavad näiteks vähkkasvajate teket. Seetõttu on väga oluline, et jäätmed antakse üle jäätmevedajale või viiakse selleks ettenähtud kohta

Kui märkad jäätmete põletamist või lõkkeaset, kuhu jäätmed on visatud, siis teavita sellest telefonil **1247**

- Värvitud, lakitud, immutatud või liimitud puidu põletamine ei ole lubatud ja see tuleb viia jäätmekäitluskohta.
- Pappi ja paberit on võimalik ümber töödelda, seetõttu papp-pakendid võiks pigem viia pakendikonteinerisse.
- Lehti on soovitav põletamise asemel kompostida (vt kompostimisjuhist).
- Koduaias on lubatud lõket teha vaid tuulevaikse ilmaga ja tuleohutusnõuetest kinni pidades.

Põletada võib:

- värvimata, lakkimata, immutamata ja liimimata puitu
- kiletamata paberit ja pappi
- oksi ja lehti.

Kui sul on kasutuskõlblikke asju, mida ise enam ei soovi, anna neile uus võimalus mõnes teise ringi kaupluses:

■ Meelespea

Tallinna 30, Kuressaare, tel 5332 0004

Harakapesa

Sirge 5, Kuressaare, tel 5566 1177

■ Sõbralt Sõbrale

Lasteaia 4, Kuressaare, tel 5696 9109

Putukas

Kalevi 26, Kuressaare, tel 507 3676

 või kasuta näiteks Facebooki Marketplace'i asja müümiseks või ära andmiseks

Kui sulle vajalik ese on katki ja vajab parandamist, siis pöördu näiteks:

- <u>Welcomest</u> mööbli parandamine Pikk 61, Kuressaare, tel 5669 2030
- Tedre Kodumasinad kodumasinate remont Pikk 1b, Kuressaare, tel 455 5978
- ABC kompuuter elektroonika remont Tõnu, Upa küla, tel 5622 3701
- Sarma arvutite ja kontoritehnika remont Rohu 5. Kuressaare, tel 5453 3543
- <u>Mobifix</u> nutiseadmete remont Raekoja 1, Kuressaare, tel 5352 6660
- Vaida Truu Õmblustuba rõivaste parandus Raekoja 1, Kuressaare, tel 5565 6866
- Kingsepp Sirje Kask
  Pikk 30, Kuressaare, tel 455 4644
- <u>Tiiu Kaju nahatööd</u> nahkesemete parandus Rohu 5, Kuressaare, tel 5615 8837
- <u>Saare TexStiil</u> rõivaste parandamine Tallinna 9, Kuressaare, tel 510 7293

Jäätmejaamad:

Kudjape jäätmejaam
 Pähklimetsa tee 13, Kudjape alevik
 tel 452 8090
 kudjape@keskkonnateenused.ee

Avatud E-R 8-18 ja L 10-15

L NO 10 JUL 10 1

 Maasi jäätmejaam Mäeküla

tel 5326 4525, maasi@kudjape.ee Avatud

E, K, L 9-17

■ Sikassaare Vanametall

Sikassaare küla tel 5566 9921 sikassaare.vanametall@gmail.com

Avatud E-R 8-17, L 10-15

■ Kapra Vanametall

Kapra küla tel 5650 6282

kapra.vanametall@gmail.com

Avatud

E-R 8-17, L 10-15

